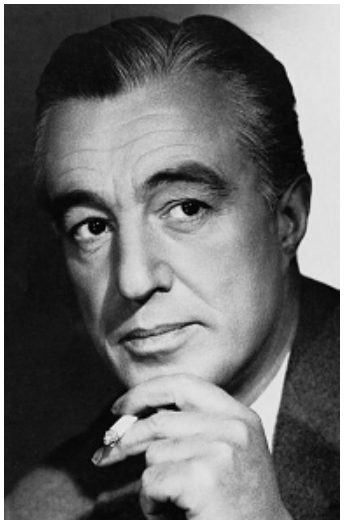
De Sica Vittorio (1901-1974) :)

Taliansky herec, režisér, spisovateľ. Dosiahol značné úspechy ako herec a vlastnými filmovými dielami prispel k definovaniu talianskeho neorealizmu. Opakovane spolupracoval s herečkou S. Loren. Napísal niekoľko veselohier, neskôr sa v realistickom duchu sústredil na vážne témy.

Krátko po prvej svetovej vojne sa venoval hereckej činnosti v rozličných kočovných spoločnostiach, neskôr si ako predstaviteľ úloh vášnivých milovníkov získal meno aj na mestských scénach. Vo filme debutoval až koncom roka 1931 v dráme *Stará dáma,* ktorú napísala aj režírovala slávna dramatická umelkyňa E. Grammatica.

V tridsiatych rokoch minulého storočia hral v mnohých filmoch iných režisérov, predovšetkým M. Cameriniho. Jeho partnerkou bola najčastejšie A. Norisová, najpopulárnejšia filmová hviezda tých čias.

V roku 1939 debutoval ako režisér filmom *Červené ruže (Rose scarlatte),* potom nasledovali v roku 1940 *Trojka z mravov (Maddalena zero in condotta)* a roku 1941 *Zamilovaná nevinnosť (Teresa Venerdi).* Po týchto spoločenských komédiách žánru „bielych telefónov" vytvoril v roku 1942 prvý film s vážnou tematikou *Un Garibaldino al convento* (Garibaldiovec v kláštore), kde prejavil svoj blízky vzťah k deťom, ktorý charakterizoval aj jeho nasledujúce filmy, vytvorené v scenáristickej spolupráci s C. Zavattinim: roku 1943 *I Bambini ci guardano* (Deti na nás hľadia), roku 1944 *La porta del cielo* (Brána do neba) a roku 1946 prvý povojnový film inšpirovaný životom bezprizornej mládeže v oslobodenom Neapole, *Deti ulice (Sciuscià).*

Dnes je už klasickým dielom talianskeho neorealizmu kritický pohľad na život nezamestnaného rímskeho robotníka a jeho syna *Zlodeji bicyklov (Ladri di biciclette)* z roku 1948. V spolupráci s Zavattinim vznikli aj ďalšie filmy: roku 1950 moderná sociálna rozprávka *Zázrak v Miláne (Miracolo a Milano)*,roku 1951 tragický príbeh penzistu *Umberto D*,ktorý vyznel ako obžaloba sociálnych pomerov v krajine, roku 1952 nakrútil pre amerického výrobcu D. Selznicka psychologickú drámu *Stazione Termini* (Hlavná stanica) s M. Cliftom a producentovou manželkou J. Jonesovou, v roku 1955 poviedkový film *L'oro di Napoli* (Neapolské zlato) podľa poviedky miestneho autora G. Marotta a roku 1966 príbeh chudobných milencov *Strecha (Il tetto).*

Po prestávke vyplnenej hereckými záväzkami vytvoril v roku 1960 podľa románu A. Moraviu z posledných dní vojny film *Vrchárka (La Ciociara)* so S. Lorenovou, v roku 1961 dávno pripravovaný *Posledný súd (Giudizio universale)* podľa scenára C. Zavattiniho a jednu zo štyroch epizód komédie *Boccaccio 70*,nazvanú *Strelnica*, s S. Lorenovou.

V roku 1962 sfilmoval v hamburských ateliéroch známu hru *Väzni z Altony* (*I sequestrati di Altona*)opäť s S. Lorenovou, M. Schellom a F. Marchom, v roku 1963 komédiu o človekovi, ktorý sa ženie iba za ziskom, *Il boom* (Boom) s A. Sordim a poviedkový film *Včera, dnes a zajtra (Ieri, oggi, domani),* tri príbehy, o rímskej prostitútke, neapolskej manželke nezamestnaného a bohatej žene s Milána, všetky s S. Lorenovou.

V roku 1964 sfilmoval staršiu divadelnú hru E. de Filippa Filumena *Marturano* pod názvom *Manželstvo po taliansky (Martimonio all'italiana)* s S. Lorenovou a M. Mastroiannim.

Roku 1965 sa presťahoval do Francúzska, kde požiadal o priznanie štátneho občianstva. Tu vytvoril podľa Zavattiniho námetu film o uvoľnených mravoch v modernej spoločnosti *Un monde nouveau* (Nový svet), roku

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

1966 nakrútil v Taliansku jednu z piatich poviedok filmu *Le streghe* (Čarodejnice), nazvanú *Jeden večer ako druhý*, s S. Manganovou a v Paríži pre americkú firmu špionážnu komédiu *Chasse au renard* (Hon na líšku) s P. Sellersom.

V roku 1967 vytvoril opäť v Paríži pre Američanov film *Woman Times Seven* (Sedemkrát žena) s S. Mac Lainovou v siedmich podobách a roku 1968 v Ríme ďalšiu komédiu tohto druhu *Gli amanti* (Milenci) s M. Mastroiannim, F. Dunawayovou a E. Martinellovou.

Roku 1969 nakrútil, sčasti v sovietskych exteriéroch, príbeh Neapolčanky, ktorá si chce v ZSSR zrekonštruovať po vojne osud svojho nezvestného snúbenca - vojaka, *Slnečnica (I girasoli)* s M. Mastroiannim, S. Lorenovou a Ľ. Saveľjevovou, roku 1970 prepis románu G. Bassaniho *Il Giardino dei Finzi-Contini* (Záhrada Finzi-Continiovcov) o osude ferrarskej židovskej rodiny za nemeckej okupácie, epizódu Lev z poviedkového filmu *Le coppie* (Páry) s M. Vittiovou a A. Sordim a dlhometrážny dokument o Ráde maltézskych rytierov *Sovrano militare ordine di Malta.*

Pri De Sicovi treba stručne pripomenúť aj jeho hereckú dráhu, ktorá mu priniesla všade veľkú popularitu. Z mnohých desiatok úloh najvýznamnejšie boli: roku 1939 postava rytiera des Grieuxa z filmu C. Gallona *Manon Lescaut*, roku 1952 indickým maharadžom obdarovaný profesor z Franciolinihо filmu *Dobrý deň slon*, roku 1953 postava žandára zo série Comenciniho filmov *Chlieb, láska a ...* a účasť v Ophülsovom filme *Madame de ...*, roku 1957 pre neho priamo písaná úloha v Monicelliho komédii *Otcovia a synovia* a *Lekár a šarlatán*, roku 1959 titulná úloha v Rosselliniho filme *Generál della Rovere* a v roku 1969 úloha v americkej komédii *Ak je útorok, musíme byť v Belgicku*.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania